

پانزار ایرانی فی ۹ ربیع الال سنہ ۱۳۲۸ و فی ۸ مارت سنہ ۱۳۳۶

جمعیت علمیہ اسلامیہ نك ناشر افکاریدر

مدیر مسئول :	سر محرر :	صاحب امتیاز :
مکتب نواب مہملرندن	فاتح عییز درسہاملرندن	فاتح عییز درسہاملرندن
کلیسی منیر	توفاد مبعوثی	استانبول مبعوثی
	مصطفی صبری	مصطفی عاصم

مندرجات

مولودیہ مبارکہ حسین حازم	حاجی عمر یاماوفا افندی
سیدکائنات علیہ اکمل التحیات ہندمزدہ عرض معظمہ عبدالعزیز محمدی	ادبیات :
خلفای راشدین حضرت اقی عصر ہندہ احوال اجتماعیہ مصطفی عاصم	سیمتجی غ. عاطف
اجہادہ دائرہ تنقید سالیك جمعیت علمیہ سی	موت و بعدالوت ناطمی شیخ سعدی. درجی طاهر المولوی

نسخہ سی ۱ غروشددر

آبونہ اجرتی (پوستہ اجرتیہ برابر در)

استانبول و ولایات ایچون :	مالاک اجتہدہ ایچون :
برسنہ لکی ۶۰ غروش	۲۰۶۰ : فرائق
القی آلمنی ۲۰ »	۶۰۳۰ »

درج ایلمیان اوراق اعادہ اول نماز

قارنر مزدہ :

اکثر مقالانہ ایات کریمہ و احادیث نبویہ درج ایلماس بولندینی نظر اعتبارہ آلہ برق رعایت سر لکدہ بولندہامسی رجال و نور

در سعادت

طین مطبعہ سندہ طبع اول نمشددر

خلفای راشدین حضراتی عصر نده

احوال اجتماعی

حضرت نمر الفارق دوری

مناله

۲

بودن اولیکی مقاله دن . باسخه نهایتی تزیین ایدن
خطبه صدیقہ دن دین مبین اسلامکہ درجه آمر عدالت .
نه مرتبه مروج مشروطیت اولدینی بک اوفوق بر ملاحظه
ایله میدانہ حقیقتار . حضرت خلیفہ منبرہ چقیقور .
یوکسک برصدا ایلامه خطابا کندینسک موجبات عدل
و حق ایفا . مقتضیات ظلم و تعدیدن اتقا ایدہ جگنی اعلان .
وعدنی انجاز ایلدیکی صورتده ایتک مظاهر تده بولونملری
لزومی . خلافتی تقدیر نده خطا لریخی اخطا سار ایلملری
و جوبی بیان ایدیور .

شدی کللم دور جلیل حضرت فاروقه : بودور
مسموع و مبعجلده حالات اجتماعی باشقه لاشعه باشلادی .
آرق تأسس ایش اولان دوات اسلامه : تشکیلاتی اکیاله ایتدار
ایلدی . تشمت . افتراق . جهل . شدت . سادکئی طبیعت
و قبائل مختلفه سی آره منده عداوت ایله مشهور اولان قوم
نجیب عرب سایه دبانده صاحب مجد و سطوت . واضع
قوانین حکومت . مشید ارکان سیاست بر هیأت متمنه .
بر جمعیت فاضله حاله کادی . تاریخلرده هیچ بر قومک نائل
اولدینی درجه ده شهرت حسنه اکتسابنه باشلادی .
احراز ایتدکاری حیات سیاسی . تدارک ایتدکاری جامعه
ملیه بک یکی اولدینی حاده سرعتله ترقی ایدیور : عالدہ
بر انقلاب عظیمک حادث اوله جفنی . نتیجه حکومت
معظمه بک بویکی دولته فارشی بیون اکیچکنی هر حالیه .
هر طوریه تبشیر ایدیوردی . جامعه اسلامیه بک بخش
ایلدیکی قوت . اتحاد قومیتک باعث اولدینی روابط سطوت
انجباباندن اوله رق کندیلرینه تجاوز اولان فارس و روما
حکومتلری اوزر لرینسه طوشری اجرا قیلان حرکات

نریعت فیض اقوالی . طریقت یمن اعالی
حقیقتدر بون حالی محب بر مقتدادر بو
نیلرله وایلر نجم عرفان و کمالی
سمای فیضی تنویر ایلین شمس الهداد بو
کالات دوکونی جمع ایدوب ذات جلیلنده
صفاسندن صفا بخش قیوب اولیاد بو
تجلی جلمسندہ غرقه انوار مولادر
بویضا فیض ایله سرتاج فیض ایلادر بو
سموات علی برخلوده در راه فیوضندہ
نبوتله شرف بخشای عرس اعتلادر بو
عروج ایتدکجه ایش واپسین پایه عقله
خرد سوز اعظمدر مقدس برضیاد بو
در فیض کالاتنده در روح الامین دربان
کمالدن کمال آرای قرب الاتهاد بو
بوسر نور مولادر بونور سر اعلا در
سرا ر سز اتندن ضو غان نور العالادر بو
یمینده کولر کنار فیضا فیضی لاهوتک
یسارنده طوران ناسوته زیب انجلادر بو
ادبدر . فرض اقدسدر جناب احمدہ تعظیم
مقدسدر حبیب خاص ذات کبر یادر بو
اولور سر برده تجیل اودانه جمله اهل الیه
سریر اصطفا در پادشاه اصفیادر بو
محبت جسمک هر جزء فردان نمایادر
دل سوزانه سرمایه ذوق و نازادر بو
دیدکجه یا محمد : نورد مستغرق اولور قلم
مختندن هویدا عاشقانه بر ندادر بو
فیوض احمدیت موجه . موجه شعله صامشدر .
ضیا خواهانه قیدیل لاهوتی ضیاد بو
دخیلات یا محمد شعله دار فیض خاصک قیل
بو (محمدی) عبد عاجز در کینه برکدادر بو
فی ۱۶ کانون اول سنه ۳۲۲ قوه

انسانیه‌دن اولدقلرینی و حقوق عمومیه‌ده امرایه مساوی بواندقلرینی آکلادیلر . مصریلردن برینی تحقیر ایدن والینک، [۷] اوغلی احقاق حق ایچون مدینه منوره‌یه حضور خلیفه‌یه جلب اولندیغنی، تحت محاکمه و مسئولیتیه آلتدیغنی کوردیلر . حکومت مسئولیه‌نک ایزرای عدالت خصوصنده حائز اولدیغنی مرتبه کالی آکلامغه باشلادیلر . قوم نجیب عرب؛ مظهر فتوحات اولوب‌ده فتح ایتدیکاری حکومتک شوکتی، ایهتی، آثار مدنیتی کوروخجه‌ملت غالبه‌نک، کندیلرینک ده‌واسع برطریق اجتماعی‌یه‌سالک اولملری لازم کلدیکنی آکلادی .

فقط اندلرده حضارتک . مدینتک قبولی ایچون خیر و نیرہ مستعد اولان خلقت وجیلرلندن و انلری ظلمات جهل و غیابتدن قورقغه سوق و دعوت . سبیل صوابه هدایت ایلیان شریعت جلیله‌یه اینامش اولد . قلدن بشفه برسرمايه موجود دکادی . عقل سلیمک . شرع قویک سوق و اداره‌سی اتنده و کمال بصیرت اوزره اولدق مناسب‌اتنده بواندقلری اقوامک عادات و حرکاتندن — حکومتلرینک آکساب ایتدیگی شکل کوره — الک معقول و مناسب اولانلری تقلید و قبوله باشلادیلر . فقط کندیلرنجه برنجی و الک معنا اولدق محاربانده استعمالک فوایدی مشاهده اولنان الات و ادواتی، تدابیر حربیه‌ده منافعی کوریلان سائر خصوصاتی قبول اتمک جهتی اولدی . ذاتاً قران عظیم الشان؛ (واعده‌الهم ما استطعتم من قوت و امن رباط الحیل ترهبون به عدوالله و وعدوک و آخرین من دونه‌م) آیت جلیله‌سی و سائر آیات بینة ایلہ امر و فرمان بیورمق‌ده‌در بوندن مقصود ایه قوته مثلیه مقابله اتمکدن عبارتدی .

امور جهادیه تنظیم ایدلکدن‌سکره معاملات سیاسیہ و اداره‌یه جهتلری نظر دفته آلتدی . امت اسلامیہ ایچون

[۷] اوصرده والی . احباب کرامدن و ده‌ات عربدن عمرو بن العاص رضی‌الله تعالی‌عنه حضرت تازی ایدی .

مجاهدانه سبیلہ نیجه فتوحات احراز ایدلدی . حکومت ساسانیه‌نک خیلی سنده‌نبری شوکتی محافظه‌ایلین بر سرسلطنتی ییقلدی . خراب اولدی . بودولترک الک یوک قوماندانلری بلا دشرفیه اطرافنه انتحایه باشلادی . شرقی روما ایمپراطورلغنک مسوریه‌سی، خطه مصریه‌سی حوزه مسلمانیه کیردی . مقر حکومت بیلہ خوف و خشیت اینجده قالدی . بو ایکی دواتده اهالی؛ معنای حریتی اونونمش عادتاً رؤسانک ملوک‌کی ایشجه‌سنه یا شامغه آلیشمشدی . اسارتله مأثوف اولمش . کندی شخصنه وثوق و اعتمادی قالماش و حیانتده استقلال ذاتی خاطرینه‌بیلہ کتیرمه‌مش اولان بو اقوام؛ فتوحات عربیه نتیجه‌سند اهل اسلام ایلہ بالضروره اختلاط ایدلدی . فقط قوت دینیہ مقتضیاتندن اولدق اسلامک قائلرند حب حریت بر صورتله قاینایوردی که امیرالمؤمنین اولان ذلک دخی کندیلرینه فارشی عظمت ابراز و مهرانکی برشیده کنه‌دی نفسی سائرینه ترجیح ایتسنی چکه‌مز لردی . عجیبا خلیفه‌لری بوکی احواله تنزل ایدرمی ایدی؟ ایشک الک لطیف جهتی بوراسیدر . اهالی؛ خلیفه‌نک ذروه رنیعه تواضعدن تنزل ایتسنی، کربوه وضعیه عظمه دوشمنی آرزو ایتسه‌لرده حضرت ذروقت مکانک دینیہ و اخلاقیه ی قطعاً بوکا مساعد اولماز ایدی .

اختلاط و امتزاج سبیلہ بو احواله واقف اولان، لذت حریتدن ذوق آلمغه باشلایان اقوام جدیده صانکه بر حیات تازه‌یه مالک اولمشدی . دماغلرندن بتون‌بتون سوکولمش . حقاریش اولان استقلال ذاتی فکرلری ازنق غرس اولونمغه، کوندن کونه نشوونما بولمغه . عادتاً اعدام ایدلش اولان حریت دوشونجه‌لری اویاتمغه، دیرلمکه باشلادی . استیلا ی عربینک . ظفر اسلامینک اقوام مغلوبه قنده بر نعمت اولدیغنی تبیین ایتدی . بو مغلوبلر؛ نشانه شکران اولمق اوزره ملت غالبه‌یه‌اللرینی اوزاتدیلر . کوردکلری حسن مقابله‌یه بناء کندیلرینک دخی افراد

مختلفه سنده بولنان قواعد اجتماعیه ایله الفت وانسیت ایتدیرمک . جینلرلنده موجود اولوب شقاق و افتراقه سبیت ویرن عصبیت داعیه لرخی ازاله ایتک ایچین حرب و ضرب ایله مشغول قیلمق ایدی .

عرب . سیاست عمریه نیک سسوقیه ممالک مختلفه یه کیردی . احوال اجتماعیه سندن بویوک بویوک فائده لر قازاندی . مایمونلرجه کیمسه لر دائره هدایه کیردی . فقط آنلردن برچوقلرینک اوتدن بری محافظه ایدمکدکاکاری بعض معتقدات اطاله بیله رک یلمیه رک ایسته به رک ایسته به رک اهل اسلام آرسنده منتشر اولمفه باشلادی . آرز زمان صکره آتارمضره سی کورولدی . اهل اسلامک خصوصیات اعتقادیه ده مذاهب مختلفه یه اقتسام ایتدی اسبابندن بری اوله رق درلو درلو بدعتلر ظهور ایتدی . امور دینه ده بدعت و هوا الذیاده فارس اهالی اسلامیه سندن ظهور ایتمشدر . برده سرعتله حصوله کلان بوترق ایله متناسب بر سرعتله دولت عربیه خلفای عباسیه دورنده تدنی به باشلادی . ایشته بو ایکی نقطه یی حضرت عمرک مسالک سیاستنده برخطا اولمق اوزره نایق ایتک ایستیلر وارددر . فقط مسالهی بو بولده محاکمه ایتک یا کاش و اصابت فکریه دن بعیددر . زیرا فتوحاتده و نشر دین خصوصنده شو استعجال کوستریش اوئاسه ایدی اسلامک دائره انتشاری محدود قاله جق و یا خود اتساعی آتی به معلوق بولنه جقدی .

بولنردن هیچ بریسی ذکر اولنسان محذوره مانع اولمقدن بشقه تجدد و یا تأخیر وسعت انتشار کی غایت بیوک فائلی مستلزمه ایدی . برده بوکی امور عظیمه ده اجرا آت و موفقیتیه مساعد اولان حال وزمان الدن قاجیرلقدن صوکر آنک برده تدارک وتلافیسی قابل اوله مدینی و اولسه دخی مطلوب درجه ده موفقیت استحصال ایدیه مدیکی امثال تاریخیه سیله ثابت اولان شئون جاریه دندر . عربلر قبل الاسلام اسباب حضارت ومدیتدن

سنه جلیله خبرت : مبدأ تاریخ انخاذ ایدلدی . دیوان دولت تأسیس اولندی . ولایات طرح وتقسیم . مأمورین متفرقه انتخاب . ارباب استحقاقه تخصیصات . اسراف وتبذیردن آزاده اوله رق مصارف دولت تعیین ایدلدی . آسایش مملکت تأسیس وتقریر . حقوق اهالی به تجاوز وقوعه کتیرلمکسزین . خزینه دولته ضرر ایقاع اولمقسزین اصول حیایت وضع وتأسیس اولوندی . مملکتک هر گوشه سنده هر نقطه سنده آثار عمران وثروت کندنی کوستردی . ارباب فتح وغزا ده زیاد نال مال وغنا اولدی . آرزوق رفاه وتنعیم یوز کوسترمکه باشلادی . فقط یوتنعیم ، بوترقه اووقتک ثروتنه ، قوه اسلامیه نیک شوکته نظراً هیچ مثابه سنده ایدی .

هیچ بروقت دائره توسط واقصاددن چیقلمامش . صرفیافته بولمق ایجاب ایدنجه هیچ برسیله بخل وامساکه تمایل کوسترلماشدر . شواعتدالک : شو معیشت شرعیه نیک باشلیجه ایکی سبی وارددر : بری اول زمامده کی مسلمانلرک اکثریتله قوانین شرعیه یه توفیق معامله ده کی اهتدایی . دبکری حضرت خلیفه نیک اهالی سفاهته آیدشیرمابق خصوصنده کی اقدامیدر . ایکنجی درجه ده اسبابه کلنجه حضرت عمر رضی الله عنه : مجاهدین اسلامیه یی محاربه میدانلرینه سوق ایدلکدن وانلر لذاذ عمران وثروتی کوروب طانده قلدن صکره آتیا مملک دوچار کسل وعطالت اولسنه وسیله اولمق قورقوسیه استراحتلرینه مساعد ایتدر . دکل سرای سفاهت وصفده عادتاشهرلرده یاشاملرینه . اقامتله یه بله میدان ویرمز : بر جهندن وظیفه سکریه لرخی اتمام ایدنجه دبکبر قطعه یه سوق ایدردی . خزینه حکومتک احراز ایدلکی ثروتی منافع مملکته صرف ایتک ومال مغلوبه نیک اخذ نارسوداسیله محتمل اولان هجومه قارشوحاضر بولنیرمق اوزردا دخر ایدردی . شواجر آتد نجه مقاصد سیاسیہ مندج اولوب آنلردن بریسی دخی امت عربیه یی جهانک اقتدار

ایدن محرز مقاله نك بوا د عاسنی مكذب اولمق اوزره ایران حکومت اسلامیہ سنك مسلك اجتہادده دوام ایستدی ومع مافیہ الحالہ ہذہ بزمہ محافلہ تدنی بولندیغنی ذکر ایده بیلیرز. بو بر حقیقت مشہودہ در کہ یانی باشمزدہ طور مقصدہ و محرز مقالہ نك محاکات منطقہ قہدہ نہ قدر قصیر البصر اولدیغنی کو ستر مکدہ در .

ینہ محرز دیورکہ :

« بر جوق ولایتلر مرکزدن آیرلدی. چونکہ مرکزہ قوۂ مادیہ ضعیفشدی کی یکدیگر کی ربط ایدن توۂ معنویہ دہ عادتایوق دینلہ جک بر حالہ کشدی. مرکزدن آیرلش اولان او پارچہ کیت کیدہ اعدا طرفسندن بلع ایلدی. سو کورلری مالک اسلامیہ ایشته شو کورد بیککز اسف نمون حاللہ دوشدی »

اوت محرز افندی : قریم ولایتی مرکز خلافتدن آیریلہرق روسیہ نك طعمہ ابتلاعی اولدی. فقط تاریخکرہ عطف نظر ایدرسکہ کورورسکزر کہ بوکا سبب، شاهنکرا یک اجتہادیدر . ایشته سزدہ بوکون بر اجتہاد مروجی کورونمکہ اکا خیر الخلف اولمق ایستہ یورسکر .

برده علمای کرامدن اجتہادک حد ذاتندہ امکانی انکار ایدن هیچ بر فرد یوقدر. یالکزر مخلندہ مسطور اولان شرائطی دہ ملاحظہ بیورمکز ایجاب ایدر .

بیان الحق

فی الحقیقہ اسلامدہ ترک اجتہاد، اوقایونک قابالی اولسندن نشأت ایتیوب شرائط اہلیتی حائر ذواتک اقطاعیہ منقطع بر حالہ بولنسنندن عبارت اولدینی جہتلہ باب اجتہادک مسدودیتہ دائر یوسکہ ان فریاد شکایت بی لزوم عدایدرز . زواللی بز ؛ کتبخانہ جہانی دولدران مدونات فقہیہ مزی هنوز بلا استنشا هیچ بریمز آدم عقلی اوقویاماشمز . اوقویاماشمزدہ معلومات لازمہ فی اکتساب ایتکسزین صرف قریبجہدن تالیف آثارہ قاضیان محرز لر کی بزده بادھوان اجتہاد فقہی قدمہ علیاسنہ سیچرامق ایستبورز . ایشته

اوزاق، اویولده کی معارفندن بیبرہ بولنلری حسیلہ کندیلرینہ مجاور اولان اقوام، ائم نظرندہ قطعاً حائر اہیت دکلدی. کلمہ اسلام اوزرینہ اتحاد ایدرک وحضرت عمرک قومانداسندہ اولہرق جہادہ، فوجاتہ باشلاخجہ ایکی مجاوردواتک رجال عسکریہ و سیاسیہ سی نظرندہ حضرت عمرک سوقیات عسکریہ، تدابیر ملکیدہ کی اجرا آت و سیاسیاتی آکلاشلدی. آنلرہ امتلک حیاتی نصل اولدینی کو سترلدی. مونقیات متوالیہ فی ایجاب ایدن اسبابک الک مہماری حکمدارک حق تعالی حضرتلرینہ قارشی اخلاص واطاعتی، افرادامتہ محبتی. آنلرک امور و مصالحنی حسن ایفایہ ققتیدر. بویلہ بر حکمدارہ مالک ارلان امتلر اقوام سائرہ غالب، علم ایلہ، قوت ایلہ صاحب عزت وشوکت اولور. خلاصہ کلام فاروق اعظم حضرتلری زمانندہ دولت اسلامیہ هنوز تأسس ایتش بولندینی حالہ مدت قلیلہ ظرفندہ شایان حیرت برسرعتلہ مظهر ترقی و اعتلا اولمشدر .

مابعدی وار

مصطفیٰ عاصم

تقدید

سلائیک جمعیت علمیہ سندن وارد اولمشدر

صراط مستقیمک ۷۷ قمرولی نسخہ سندہ قریملی حامی نابت امضاسیلہ اجتہادہ دائر یازیلان مقالہ فی: واقعہ مطابق و علمای اسلام حقندہ لایق اولیان افاداتی حاوی بولدیغمزین مقصد تحریرینی بر درلو آکلامادق .

حلم ثابت افندی دیورکہ :

« ترقیات اسلامیہ اجتہاد ایلہ برلکدہ طلوع ایدوب برلکدہ غروب ایدرلر . مشہوم اولان تقلید ایلہ ادبار اسلام دخی تاریخمزلک افق سیاہیسنندن یکی ظلمت منجوسہ کبی بر اولہرق ظهور ایدیور . »

لکن بزم اسباب ادبایمزی ترک اجتہادہ عطف و اسناد